

Analizator spalin

Wymagania prawne

Analizator spalin, powszechnie używany w warsztatach, a niezbędny na stacjach kontroli pojazdów, jest urządzeniem, którego obrót i użytkowanie od roku 1994 podlega regulacjom prawnym. Niestety, nie wie o tym pewna część ich użytkowników, a większość nie domyśla się jak te przepisy są skomplikowane, gdyż użytkowane obecnie analizatory spalin mogą podlegać czterem różnym wymaganiom prawnym.

Nowością są analizatory w skrócie nazywane MID. W związku z wejściem w życie od dnia 30 października 2006 r. (teoretycznie) zapisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego 22/2004/WE, potocznie zwanej MID, państwa członkowskie nie mają prawa regulować wprowadzania do obrotu między innymi analizatorów spalin samochodowych. Znika zatem w Polsce pojęcie zatwierdzenia typu wydawanego przez Główny Urząd Miar, jak również legalizacji pierwotnej. Jedynym dokumentem stanowiącym podstawę prawną do legalnego wprowadzenia do obrotu analizato-

ra spalin jest poświadczenie (bądź zadeklarowanie) zgodności z ww. dyrektywą MID. W kolejnych wydaniach "Nowoczesnego Warsztatu" mam zamiar przybliżyć Państwu bliżej dyrektywę MID w odniesieniu do analizatorów spalin.

Dyrektywa MID została przeniesiona na krajowy system prawny rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych (D.U. 3/2007, poz. 23). Nie jesteśmy w stanie podać Państwu wykazu urządzeń spełniających te wymagania,

gdyż nikt takiego rejestru nie prowadzi. W miarę pojawiania się takich urządzeń na rynku będą one prezentowane na stronach www.analizatory.info.

Drugim wymaganiem regulującym obrót analizatorami spalin są dotychczasowe przepisy krajowe. Dyrektywa MID zakłada 10-letni okres przejściowy, w czasie którego można wprowadzać do obrotu analizatory spalin, które wcześniej uzyskały zatwierdzenie typu GUM. Warunkiem jest ich zgłoszenie przed sprzedażą przez producenta, importera bądź inny upoważniony przez producenta podmiot do legalizacji pierwotnej. Dotyczy to jednak tylko tych typów, które uzyskały zatwierdzenie do 29 października 2006 r. Nowych zatwierdzeń typu już się od tej daty nie wydaje. Wykaz wydanych (i ważnych) ZT znajduje się w tabeli nr 1 oraz w tabeli nr 2.

Osobną sprawą jest regulacja użytkowania przyrządów. Nie podlega ono przepisom unijnym i może być zarządzane dowolnie przez kraje członkowskie. W Polsce regulacja ta polega na obowiązkowej legalizacji ponownej urządzeń. W nie podpisany jeszcze projekcie rozporządzenia regulującym kontrolę metrologiczną urządzeń wprowadzonych do obrotu na podstawie dyrektywy MID ustala się termin pierwszej legalizacji ponownej na 12 miesięcy użytkowania, następnie jak dotychczas w 6 miesiącu. Wobec braku opublikowania tego rozporządzenia, celowym wydaje się kierowanie tych urządzeń do legalizacji ponownej w 6 miesiącu od daty zakupu.

Pozostałe analizatory spalin należy kierować do legalizacji ponownej w ostatnim miesiącu ważności poprzedniego świadectwa legalizacji (pierwotnej lub ponownej). Tutaj mamy trzy rodzaje wymagań, jakim te analizatory podlegają.

Pierwsze, to przepisy ustawy Prawo o Miarach z roku 2001, na podstawie których zostało wydane 16 grudnia 2003 r. rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać analizatory spalin samochodowych (Dz. U. 7/2004). Mimo że są to przepisy już nieaktualne dla najnowszych analizatorów, to dla objętych nimi urządzeń są aktualne. Ma to takie znaczenie dla ich użytkowników, że ustawodawca nie określa daty końcowej okresu przejściowego, co za tym idzie daty końcowej ich użytkowania. Wykaz tych analizatorów znajduje się w tabeli nr 1.

Wyżej wymieniona ustawa Prawo o Miarach zakładała możliwość użytkowania urządzeń niespełniających wprowadzonych nią wymagań przez okres 10 lat. Art. 27 Ustawy Prawo o Miarach z dnia 11 maja 2001 r. (Dz. U. nr 63, poz. 154) przewiduje, że takie urządzenia można zgłaszać do legalizacji ponownej do 31 grudnia 2012 r. W tej grupie znajdują się urządzenia, które były wprowadzane do obrotu na podstawie Zarządzenia Prezesa Głównego Urzędu Miar nr 65 z dnia 20 maja 1996 roku (Dziennik Urzędowy Miar i Probiernictwa nr 13, poz. 72) Dziennik ten został wydany na podstawie wcześniejszej ustawy Prawo o miarach z roku 1993. Główny Urząd Miar do tej pory nie określił czy będzie możliwość legalizacji wybranych modeli tych urządzeń (mogących spełnić wymagania ustawy z roku 2001) po 31 grudnia 2012 r. Wykaz tych urządzeń znajduje się w tabelach nr 2 i 3, z tym, że urządzeń z tabeli nr 3 nie można już wprowadzać do obrotu (możliwy jest obrót wtórny).

Wreszcie mamy kolejną grupę wymagań. Otóż, do końca roku 1993 Polska nie regulo-

wała zarówno wprowadzania do obrotu, jak i użytkowania analizatorów spalin. Uznaje się zatem wszystkie urządzenia sprzedane na terenie RP przed tą datą za legalne. Zarządzenie Prezesa GUM z roku 1996 umożliwiło ich legalizację na podstawie uproszczonej procedury pomiarowej jako mierniki tlenu węgla. Nie określono przy tym daty końcowej obowiązywania tych przepisów przejści-

wych. Zatem możliwość ich zgłaszania do legalizacji ponownej ustaje również 31 grudnia 2012 r.

mgr Mariusz Nowicki
Akredytowane
Laboratorium Pomiarowe HAIK

PRODUCENT i model	Klasa OIML	Zatwierdzenie typu GUM	Data ważności ZT
AVL LIST DiGas 4000, DiGas 4000L, DiCom 4000	I	ZT 136/2004	Marzec 2014
AWAT AG 4	II	ZT 155/2004	Marzec 2014
BOSCH ETT 008.55	I	ZT 257/2004	Sierpień 2014
MAHA MGT 5	I	ZT 335/2005	Grudzień 2015
Motorscan EUROGAS 8020	I	ZT 160/2004	Kwiecień 2014
SUN MGA 1500	I	ZT 76/2004	Luty 2014
TECNOTEST Stargas 898	0	ZT 232/2004	Lipiec 2014

Tabela 1. Wykaz analizatorów z ważną decyzją ZT wydaną na podstawie Ustawy Prawo o Miarach z roku 2002.

PRODUCENT i model	Klasa OIML	Zatwierdzenie typu GUM	Data ważności ZT
ARCON OLIVER K-4500	I	ZT 202/2003	31-12-2006 ⁽¹⁾
ATAL AT 502	I	ZT 353/2003	31-12-2006 ⁽¹⁾
BOSCH BEA 250, BEA 350	I	ZT 333/2001	31-03-2006 ⁽²⁾

⁽¹⁾ ZT są ważne 10 lat z powodu wydania ich w roku 2003 gdy obowiązywała już „nowa” ustawa o miarach, a nie zostały wydane szczegółowe wymagania dla analizatorów do tej ustawy.

⁽²⁾ Prezes GUM uchylił własną decyzję dotyczącą ważności decyzji ZT nie wyznaczając nowej daty

Tabela 2. Wykaz analizatorów z ważną decyzją ZT wydaną na podstawie Ustawy Prawo o Miarach z roku 1993.

Typ analizatora	Klasa dokładności	Ostatni rok ważności decyzji ZT
ATAL AT 500	I	1999
ATAL AT 501	I	2004
AVL LIST Di Gas 465	I	1999
AWAT AUTO-CO	II CO	1995
BRISK JT 283 A	I	2003
CARTEC CET 2000 C	I	2007
CRYPTON 290 AU	I	2001
CRYPTON 290 GE	I	2005
DIP DIVISION G 750	I	2000
GALIO ID SMART 2000	I	2000
GATS 1000 N	I	1999
GRUNDIG AG 2000/AG 2000 Plus	I	2006
GRUNDIG LS 5000	I	2000
GRUNDIG V.A.G 1788	I	2004
HERMANN MHC 218	I	1999
HERMANN MHC 222	I	1999
ISC LTD OLIVER K-90	I	1999
ISC LTD OLIVER K-9000	I	2004
ISC LTD OLIVER K-9000 P	I	2001
INFRALYT 4000	II	1999
Motorscan LEADER 8000	I	1999
Motorscan KOMPACT 8003	I	2000
Radiotechnika AI 8301	CO (15%)	1995
Radiotechnika AI 9500	I	1996
Radiotechnika AI 2101	CO (15%)	1995
Radiotechnika AI 9600	I	2004
Radiotechnika AI 9502	I	1998
SAGEM OPTIMA 4040	I	1999
SAGEM OPTIMA 4040	II	2004
SAGEM 5040	I	2004
SAGEM ULTIMA 600	I	2005
SAXON INFRALYT CL	I	2002
SIEMENS AG ETT 008.70, ETT 008.71	I	2000
SUN MGA 1200	I	1999
SUN DGA 1800	I	1999
SUN SGM 2004	II	1998
SUN DGA 1000	I	2004
TECNOTEST 488 (A, Plus, Tank)	I	2000
TECNOTEST 488 X	I	1997
VLT 3000-K/L/S	I	1999
Wszystkie pozostałe analizatory spalin	CO (15%)	1993

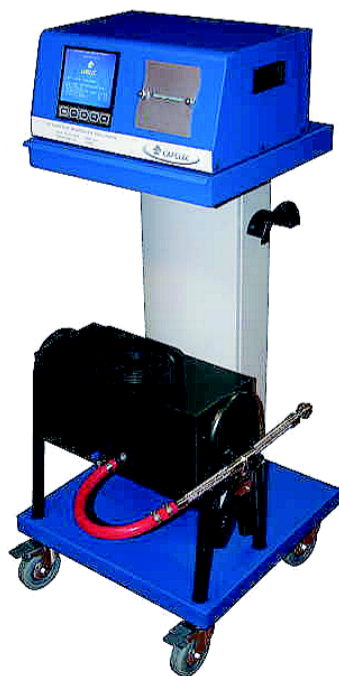
Tabela 3. Wykaz wygasłych decyzji ZT wydanych na podstawie Ustawy Prawo o Miarach z roku 1993.

Nowy analizator spalin klasy 0

Pierwszy analizator spalin spełniający najnowsze wymagania dyrektywy MID w najwyższej klasie dokładności 0 jest już dostępny w Polsce. Analizator CAPELEC CAP 3201 ma strukturę modułową i może zostać rozbudowany od samodzielnego urządzenia do zestawu współpracujących ze sobą bezprzewodowo modułów, obejmujących również pomiar zadymienia w silnikach Diesla i tester EOB/ODII. Także pomiar obrotów i temperatury silnika może odbywać się bezprzewodowo. Wszystko to za sprawą wykorzystania technologii Bluetooth. Urządzeniem można sterować zarówno z użyciem wbudowanej klawiatury, jak i za pośrednictwem komputera.

Szczególnie polecanym narzędziem nowego analizatora jest możliwość pomiaru obrotów silnika bezpośrednio z instalacji elektrycznej samochodu, tzn. z gniazda zapalniczy lub z zacisków akumulatora.

Rozwiązanie to eliminuje potrzebę użycia tradycyjnych sond obrotów, gdzie zwłaszcza w nowoczesnych silnikach jest utrudniony dostęp do przewodów zapłonowych czy wtryskowych. Urządzenia takie były już dostępne dotychczas w postaci kłopotliwych w użyciu przystawek. Rozwiązanie CAPELEC integruje całość oprzyrządowania w obudowie analizatora. Użytkownik zamiast sond korzysta wyłącznie z wtyczki do zapalniczki samochodowej

podłączanej jednym kablem do analizatora lub bezprzewodowo poprzez Bluetooth.

Zarówno analizator, jak i dymomierz wchodzący w skład zestawu mogą być stosowane na stacjach kontroli pojazdów.

Sprzedają urządzenia prowadzi firma HAIK ze Swarzędza k. Poznania i CARTEC z Katowic.